

Halász Judit színművésznő laudációja, Magyar Örökség Díjátadó, 2015. március 21.

Megtiszteltetés és öröm számomra, hogy Halász Judit színművésznő laudátora lehetek. Úgy érzem, hogy a Magyar Örökség Díj Bizottság egyfajta adósságát is törleszti, hiszen a művésznő egyik javaslattevője a bizottság posztumusz tagja, kedves barátunk Juhász László volt, az ő ajánlásából idéznék néhány sort bevezetésként: „Az egyik legsokoldalúbb színész, énekes; a színházi hűség jelképe. Díjugrató lovas, „jószolgálati nagykövet”, tagja a Halhatatlanok Társulatának. Nemcsak mesejátékait, gyönyörű dalait, de minden alakítását áthatja a humanizmus eszméje, a mosoly és az őszinte emberszeretet.”

Ki ne ismerné a Kossuth-díjas és Jászai Mari-díjas érdemes művészt, akit már Keleti Márton „Esős vasárnap délután” c. filmjének bájos gimnazistájaként, nemkülönben Szabó István filmek felejthetetlen fiatal nőalakjaként sokan a szívünkbe zártunk, aki közel negyven filmben és megannyi tévéjátékban szerepelt?!

Ki ne ismerné a drámai és komikai szerepekben egyaránt kiemelkedő színművészt, aki az elmúlt évtizedekben végigjátszotta a fél világirodalmat, Molière-től Ionesco-n és Bergmanon át Woody Allen-ig, és aki a legkiválóbb magyar szerzők, mint Molnár Ferenc, Krúdy, Heltai, Füst Milán, Szakonyi, Örkény – hosszú a sor, több mint száz premier – darabjaiban nyújtott felejthetetlen alakításokat?!

Engedtessék meg nekem, hogy a mai jeles alkalommal Halász Juditot, a színész-énekest méltassam elsősorban, akinek számos kislemeze, és huszonnégy nagylemeze jelent meg az elmúlt negyven év során. Lemezeiből több arany- és platinalemez lett, illetve a Hungaroton lemezkiadó gyémánt lemezzel ismerte el kivételes előadóművészi teljesítményét.

Reméljük, lesz folytatása *Mesés zenék, zenés mesék* c. sorozatának, annak a remek kezdeményezésnek, melynek két megjelent lemezén klasszikus zenét próbál megismertetni és megszerettetni a gyerekekkel.

A lemezek nagyobb része Halász Judit dalait, pontosabban azokat a megzenésített verseket tartalmazza, amely elsősorban a gyerekekhez szól, és a magyar

könnyűzenében új műfajt teremtett. Ezekből a lemezekből több mint másfél millió kelt el.

Mi ennek a töretlenül sikeres, színész-énekesi pályának a titka? Úgy vélem, a titok egyik nyitja a dalok szövegében van, abban a mívés alapanyagban, melyben kimeríthetetlenül gazdag a magyar líra. Felsorolni is nehéz a szerzőket: Móra Ferenc, Babits Mihály, József Attila, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor, Zelk Zoltán, Kányádi Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Utassy József, Tóth Krisztina, Beney Zsuzsa, Fésűs Éva, Varró Dániel, Tamkó Sirtó Károly, néhány név csak emlékeztetőül.

A titok másik nyitja az, hogy a verseket a magyar könnyűzene legkiválóbb alkotói zenésítették meg, élükön a – nem mellesleg szintén Magyar Örökség Díjas - Szörényi-Bródy szerzőpárossal, közülük is elsősorban Bródy Jánossal, Tolcsvay Lászlóval, de itt kell megemlítenünk Szörényi Szabolcs, Móricz Mihály, a 48 éves korában elhunyt Bódi László, Anti Tamás, Pomázi Zoltán és Vörös Andor nevét is.

A titok harmadik nyitja az a kivételes előadói habitus, ami Halász Juditon kívül csak keveseknek sajátja, az a kedvesség, mosoly, amiből sugárzik a szeretet. Igen, a szeretet, az emberi kapcsolatoknak ez a kovásza, ami fittyet hány a matematika szabályainak, és mint közismert, bármennyit ad belőle valaki, annál mindig többet kap vissza. És talán ami a leglényegesebb, koncertjein megtapasztalhatjuk, ahogy megvalósul a „csoda”. Jobb szót nem találván én csak egyszerűen csodának nevezem azt az emelkedett, spannolt lelkiállapotot, amikor a szívünk gyorsabban kezd kalimpálni, adrenalin szintünk emelkedik, nehezen tudunk tovább nyugodtan ülni a helyünkön, az arcok kipirulnak, és létrejönnek azok a bizonyos láthatatlan erővonalak előadóművész és közönsége között. Három gyermekemmel többször volt módom megtapasztalni ezt a csodát Halász Judit koncertjein. Részint mi magunk is, de gyermekeink és unokáink – nyugodtan mondhatjuk tehát hogy nemzedékek - nőttek fel dalain.

És van még egy, ha úgy tetszik negyedik titka is Halász Judit dalainak, a sok ezer koncertnek, nevezetesen az a kivételes körülmény, hogy ezeken a koncerteken a verseket, a szépirodalmat, sokkal közelebb hozta, hozza a gyermekekhez, mint azt

az iskolai magyar órákon általában lehetséges. Koncertjein mindig főszereplő a közönség is, ezzel kapcsolatban a „Csiribiri” c. koncertfilmjének megjelenése alkalmából adott egyik interjúban így fogalmazott: „már az első koncertjeim óta tudom, hogy nekem látnom kell a közönséget, hogy sikerül-e előidézni azt a hatást, amit szeretnék elérni. Az első néhány, sötét nézőtér előtti koncert nagyon ijesztő volt nekem, hiszen nem tudtam, mi történik ott, főleg azért, mert a gyerekközönség számomra idegen volt kezdetben, ezért kértem, hogy nem lehetne-e bevilágítani kicsit. Nagyon sokat tanultam abból, hogy láttam, miként reagálnak a gyerekek: hol mulatságosak, hol szívet melengetőek, hol bosszantóak, szóval minden, ami az érzelmek világában feltűnhet.”

A dal, a zene elsősorban az érzelmeinkre, az ún. érzelmi agyunkra hat. Ennek a bonyolult, ősi idegrendszeri struktúrájának köszönhetően az érzelmek át meg áthatják minden cselekedetünket, beszédünket, gesztusainkat. Érzelmi agyunk titokzatos kapujának valószínűleg a legfontosabb kulcsa a zene. Azon persze lehet és érdemes is elgondolkozni, hogy melyik kulcs illik jobban a zárba, a népdal, vagy a megzenésített versek, a gregorián dallam vagy egy gospel, Bach d-moll toccata és fűgája vagy Mária Magdolna dala a Jézus Krisztus Szuper Sztárból. Liszt Ferenc, Debussy, Yehudi Menuhin szívesen hallgattak cigányzenét. Netán több kulcs is illik a zárba? Kinek-kinek persze zenei neveltetése, ízlése, habitusa, lelkiállapota szerint. Két generációval ezelőtt, valószínű, hogy a népdalok, vagy a templomi orgonaszó voltak a passzentosabb kulcsok, de Halász Judit töretlenül sikeres színész-énekesi pályája számomra azt bizonyítja, hogy ebbe a jelképes zárba nagyon is jól illenek az ő dalai.

Kedves Művésznő! Mi már csak úgy tudunk lépkedni lelkünk lajtorjáján, hogy közben az Ön hangja cseng a fülünkben. Szívből kívánom, hogy a szeretet aszimmetrikus adok kapok-jában százszorosán kapja vissza, amit már adott, és amit még adni fog. Kívánom mindannyiunknak, hogy a „csoda” még sokszor megvalósulhasson, sokszor megvalósuljon, és egyik rajongójának facebook bejegyzéséhez csatlakozva: köszönjük, hogy a sors egy ilyen nagy Művésszel ajándékozta meg Magyarországot. Köszönöm megtisztelő figyelmüket! /Takács József/